

Kolmanteen ja neljänteen polveen?

Laura Lindstedt (2007). **Saksat**. Triptyyksi. Helsinki: Teos.

Syksyn kotimaista esikoiskirjasatoa luonnehditaan poikkeuksellisen laadukkaaksi. Yksi luki-

jan oivallisista kirjalöydöistä on Helsingin yliopiston kirjallisuudentutkijan, kajaanilaisen Laura

Lindstedtin esikoisromaani *Saksat*. Romanin aiheena on hoitaminen, välittäminen ja vastuu. Määrätietoinen, motivoitunut ja valveutunut kertoja on adoptoi-

nut Kiinasta kolmivuotiaan tytön. Nouto toteutui keväällä. Minätarina alkaa loppukesästä, jolloin tytön suomalaisäidillä on vielä kuukausi äitiyslomaa ennen palaamista työhön.

Neljän kuukauden ajan hän on yrittänyt luoda turvallista luottamussuhdetta lapseen ja rakentaa yhteistä kieltä ja yhteisymmärrystä. Hän tietää kaiken, mitä hyvään vanhemmuuteen kuuluu, ja hän soveltaa tietämänsä tekoihinsa. Fyysisesti ja henkisesti lapsen ympäröi rakastava, huolehtiva ja lapsen hyvinvoinnille omistettu ilmapiiri. Vai jääkö jotain syvästi kehollisesti koettua piiloon myös rivien väleistä? Yhteyttä ei synny. Lapsi, syyskuun alkuun asti pelkkä ”lapsi” tai ”tyttö”, on kuin kaksioon tuotu marsilainen. Asiat eivät sujukaan odotusten mukaisesti. Lukija alkaa odottaa räjähdystä, kaiken nielevää mustaa aukkoa, äidin ratkeamista.

Asetelman voisi hahmottaa kuvioksi, missä on kolme osiota: vastuullinen, hyvä vanhemmuus, hyvän vanhemmuuden tavoitteet, unelmat ja odotukset sekä lapsi ja hänen reagointinsa. Välillä pitäisi olla vuorovaihtuksen viivat. Kahden ensimmäisen välillä yhteys on, kolmannen kanssa ei.

Tuleva äiti ei ole lähtenyt adoptioon mielijohteesta, ja prosessi on ollut pitkä. Valmennukseen kuului myös ennakoivaa perheydistystoimintaa:

”...He jokeltavat ja nauravat, he nauravat kaiken läpimöyri- neen viiltävänkirkasta naurua, hedelmöityshoitosten jälkeistä naurua, vuosien odotuksen silottamaa naurua, vertaisryhmänaurua, he nauravat liian monen pettymyksen pyöristä-

mää naurua ja vakuuttavat: *sinä olet varmasti jo ensi vuosina mukana.*

He kertovat minulle kokemuksistaan, tunteistaan, *niistä voi olla sinulle apua*, on helpompi orientoitua. Kuvitella. On helpompi valmistautua, vaikka viime kädessä kaikki on kumminkin uutta ja outoa. Sitten myöhemmin, sitten kun lapsi on saatu kotiin, sitten järjestetään joukolla grillijuhlia. Ja retkiä, samoamista pitkospuilla, leirejä luonnon helmassa. Tervetuloa! Perheydistystoimintaa: miehiä ja naisia ja lapsia... Ääntä. Puheensorinaa. Vilskettä ja vilinää. Ja me myös, minä ja lapsi, aivan varmasti me myös. Sitten ensi vuonna.”

Tai ennakko-odotuksia ja tavoitteisiin pyrkimystä:

”...Se on mysteeri suorastaan: lapsi joka ei synny ruumiin kivusta vaan unista, mielikuvista, taptap-jaloista jotka juoksevat luokse, pienistä kaulaan hamuavista käsistä, sormista, pienistä pulleista nakkisormista, huulista, pehmeistä huulista ja höyhenkevyistä suukoista. Niistä on rakkaat lapset tehty! Kun alkuun pääsee, unelmista on helppo puhua ja virkailija kirjoittaa lehtiöön lauseita, monta, monta lausetta minus- ta. Enkä minä pelkää. Osaan tasapainoilla. Osaan olla juuri sopivassa määrin heikko ja vahva, osaan olla melko hyvä ihminen. Sellaista ne haluaa – melko hyvää ihmistä. Minä olen sellainen. Olen antanut mielelläni, ehkä liiankin kanssa. Kummilapsi Afrikassa, niin, ja varainkeruuta, kyllä kyllä, minä osallistun, minä annan, työnnän rahaa ka-

peaan reikään, oikein mielelläni työnnän!”

Millainen olisi toinen kuvio, se missä kuvataan raamatullista isien tekojen periytymistä kolmanteen ja neljänteen polveen?

Vaikeasti avautuvat takautumat (pienen lapsen hämäret muistikuvat) kertovat siitä, että ”minä”-äiti on kokenut kovan lapsuuden, polttamisia ja laiminlyöntejä myöten. Mutta hänestä on myös huolehdittu, huostaanottajien ja sijaiskasvattajien, mummun ja ukki kodissa. Sakset saavat monta merkitystä. Jotain leikattiin poikki kauan sitten, kun mummu ja ukki noutivat juhannusaattoyönä pienen lapsen veneellä järven yli, pois äidiltä, pysyvästi. Äidiltä ja isältä saamansa kasvatusperinnön hän haluaa leikata irti itsestään kasvattamalla oman pienen adoptiotyttärensä toisin, välittämällä ja huolehtimalla. Kun kiinalaislapsi saa nimen, se on hyvän mummuvainajan nimi.

Kuvainnollisesti sakset tulevat vastaan vielä kerran, tarinan lopussa. Silloin leikkaajan virkaa hoitaa unilääkepurkki.

Olemmeko ja miten suurella määrin oman onnemme seppiä ja missä määrin voimme hallita saamaamme kokemusperintöä? Vastauksia lienee monenlaisia. Triptyykin viimeisen osan ”Minne menemme?” minäkertoja vaihtuu adoptioäidin äidiksi, naiseksi tuntemattomasta. Kiinalainen adoptiolapsi jää mysteeriksi. Tarina ei ole hänen. Mutta lukija tietää, että myös hänellä on tarinansa.

Anneli Kajanto

16.11.2007